

ZADRUGAR

Glasilo „Nabavljalne zadruga uslužbencev drž. železnic v Sloveniji“ v Ljubljani VII

Izhaja enkrat mesečno Naročnina letno za nečlane Din 18.— Posamezna številka stane Din 1'50
Dopisi in reklamacije naj se pošiljajo na upravni odbor N. Z. U. D. Ž. v Ljubljani VII

VSEBINA: Uvodnik: Nasprotniki nabavljalnih zadrug. — Domače žel. zadruga zadeve: Bilanca Kreditne zadruga, vabilo na občni zbor in poročilo upravnega odbora Kreditne zadruga. Železničarska menza. — Zadruga društvo drugod: Zadruga društvo po svetu. — Razno: Vloge in posojila. Količek za službene objave: Povračilo za leto 1929. Pritožbe. — Zajčjereja: V katerem času dobimo najboljše mladiče? — Vrtnarstvo: Mešanec — zlato s ceste. — Spomini: Ogromni izdatki za strup. — Gospodinjstvo: Uživajmo med. — Iz trgovine. — Cenik.

Nasprotniki nabavljalnih zadrug

Čim se je pričelo zadruga gibanje, posebno pa v trenutku, ko se je uvidelo, da donaša samopomoč — oblikovana v nabavljalnih zadrugah — bogate sadove, so pričeli nasprotniki zadruga društva z močno ofenzivo in ljutimi napadi. Ti napadi na nabavljalne zadruga in sploh na zadruga pokret se dan za dnem poostrujejo. Za zadruga gibanje ni to slabo znamenje, kajti samoposebi je razumljivo, da čim huje bo zadruga društvo napadano, tem bolj odporen bo postal zadruga pokret. Baš v teh napadih, ki se ponavljajo v različnih oblikah, se zreali sijajni razvoj zadruga institucij, gospodarska moč in pomen nabavljalnih zadruga na socijalnem polju. Napadi so tudi odmev neresnične trditve napadalecev, da niso nabavljalne zadruga zmožne uresničiti svoje naloge. Pri tem pa pozabljajo napadaleci, da imajo podjetja, ki so dokazala eksistenčno zmožnost v dobi najhujših bojev konkurenčnega značaja, pravico do obstoja tudi za bodočnost.

Prvo mesto med nasprotniki zadruga društva zavzema privatna trgovina vseh vrst in obrisov. Boj privatne trgovine zoper nabavljalne zadruga je umljiv. Vsaka novost zadene na odpor, posebno če hoče odstraniti stare pravice in interese. Vsak družabni napredek zadene na zapreke, ki mu jih stavlja mogočniki, kateri se bojijo, da izgube svojo posest in privilegije. Pri teh stvarjih starih pravic se tudi opaža, da oddevajo svoje napade z lepimi gesli, kakor la žele dobro celokupnosti. Toda zavedati bi se morali ti nasprotniki zadruga društva posebno nabavljalnih zadruga, da spada voba, ko so izkoriščali konzumente, v preteklost, prihodnost pa pripada zadruga abavi in razdelitvi.

Zadruga društvo se ni ustalilo samo pri nabavljalnih zadrugah, nego se je tudi vrglo na lastno produkcijo. Vsled tega si je naprtilo težko breme, ki se odraža v hudih bojih z industrijskimi krogi. Z namenom, da si olajšajo zaslužnjevanje konzumentov in da odstranijo medsebojni konkurenčni boj, so industriji stvorili razne karte in truste, proti katerim mora zadruga produkcija napeti vse sile, če se hoče ohraniti. Ti boji zadruga gibanja so doslej rodili uspeh in tudi v bodoče ne bodo izostale dobrine teh bojev.

Edino, kar je najbolj žalostno pri vsem tem je, da se dobe celo v vrstah konzumentov nevarni škodljivci zadruga pokreta. Vsako neresnico, ki jo med nje vrže privatnik, trosijo med sotrpine. Dobe se med organiziranimi zadruga društvi tudi taki, ki jim je v pravo slast, če morejo raznašati odiozne in gorostasne vesti o zadruga, kateri pripadajo. Da ne manjka sličnih tipov niti med železničarji — našimi člani — nam pričajo poročila, ki smo jih prejeli s proge. Po teh poročilih je postala naša zadruga insolventna, ker baje nima denarja, da bi izplačala presežke (dividende), da bo morala najeti zadruga visoko posojilo itd. Da so te vesti neresnične, priča dejstvo, da je naša zadruga visoko aktivna, absolutno reelna, vsled česar bi marsikdo želel postati njen dobavitelj. Da je zadruga močna, priča nadalje dejstvo, da zbira leto za letom kot čebelica rezervni fond, ki naj postane trden oslon železničarjev — zadruga društva. Ravno tako bo zadruga izplačala tudi letos povračila v višini 5%, in to še tekom tega meseca.

Takim, ki lastno stavbo rušijo, je potreben pouk, so potrebne jasne oči, da uvidijo škodljivost podtaknjenih neresničnih govoric. Ne bodimo lakaji kapitalizma!

Zato: Konzumenti celega sveta, združite se! Zadruga društvo je Vaša odpomoč!

Domače žel. gosp. zadeve

VABILO

na

VI. (I.) redni občni zbor

Kreditne zadruga uslužbencev državnih železnic v Ljubljani r. z. z o. z.

ki se vrši

dne 10. marca 1930. v steklenem salonu kolodvorske restavracije Ljubljana glavni kolodvor ob 19. uri.

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega odbora.
2. Poročilo nadzornega odbora.
3. Sklepanje o razširitvi upravnega odbora.
4. Volitve:
 - a) dveh članov upravnega odbora,
 - b) dveh članov nadzornega odbora.
5. Slučajnosti.

Ako ne bo ob določeni uri občni zbor sklepčen, se vrši v smislu člena 35. zadruga pravil pol ure na to v istih prostorih in z istim dnevnim redom nov občni zbor, ne glede na število zastopanih članov.

V Ljubljani, dne 17. febr. 1930.

Upravni odbor.

POROČILO

upravnega odbora Kreditne zadruga uslužbencev drž. žel. v Ljubljani, r. z. z o. z.

Zadrugarji! Med najvažnejše dogodke preteklega poslovnega leta spada preureditev našega prejšnjega denarnega zavoda »Železničarskega hranilnega in posojilnega zavoda v Ljubljani« v »Kreditno zadruga uslužbencev drž. železnic v Ljubljani, r. z. z o. z.« Kakor znano, je bil upravni

Letni zaključek kreditne zadruga uslužbencev drž. žel. v Ljubljani

r. z. z. o. z.

Račun dolga in imetja 1929

Imetje	Din	Dolg	Din
1. Račun blagajne:		1: Račun združnih deležev:	
Stanje 1. januarja 1929. Din 16.977·98		Stanje 1. januarja 1929. Din 60.730·—	
Dohodki v letu 1929. „ 5,959.100·63		Vplačani v letu 1929. „ 32.550·—	
		Din 93 280·—	
Izdatki v letu 1929. „ 5,972.726·85		Vrnjeni v letu 1929. „ 800·—	
Stanje gotovine 31. decembra 1929.	3.351·76	Stanje 31. decembra 1929.	92.480·—
2. Račun naložbe:		2. Račun hranilnih vlog:	
a) Deleži pri Zadr. Zvezi v Celju Din 500·—		Stanje 1. januarja 1929. Din 940.436·68	
b) Deleži pri Savezu N. z. v Beogradu „ 4.000·—		Vloge v letu 1929. „ 1,235.193·25	
c) Stanje naložb pri denarnih zavodih			
1. januarja 1929. Din 71.730·—		Din 2,175.629·93	
vloženo „ 2,665.000·—		Dvigi v letu 1929. „ 828 220·97	
obresti 1929. „ 16.424·98			
		Din 1,347.408·96	
Din 2,753.154·98		Kapitalizirane obresti 1929. „ 66.506·56	
dvig v 1929. „ 2,486.454·—		Stanje 31. decembra 1929. Din 1,413.915·52	
stanje 31. decembra 1929 Din 266.700·98	271.200·98	3. Tekoči račun:	
3. Račun pošne hranilnice:		Stanje 1. januarja 1929. —·—	
Stanje 1. januarja 1929. Din 567·32		Vloge v letu 1929. Din 1,741.520·—	
Vplačila v letu 1929. „ 1,232.863·91		Dvigi v letu 1929. „ 1,562 750·—	
		Din 178.770·—	
Izplačila v letu 1929. „ 1,232.287·82		Kapitalizirane obresti 1929. „ 7.051·29	
4. Račun posojil:		Stanje 31. decembra 1929.	185·821·29
Stanje 1. januarja 1929. Din 977.083 01		4. Račun rezervnega sklada:	
Dana posojila 1929. „ 1,960.003·—		Stanje 1. januarja 1929. Din 22.179·48	
		Dobiček iz leta 1928. „ 20.319·17	
		Pristopnine iz leta 1929. „ 2.720·—	
		Stanje 31. decembra 1929.	45.218·65
		5. Račun prehodnih zneskov:	
Vrnjena posojila 1929. „ 1,405.331·63		Predplačane obresti za l. 1930. Din 36.483·97	
Stanje 31. decembra 1929. 1,531.754·38		Glavna blagajna drž. železnic . „ 50·—	36.433·97
Zaostale obresti 1929. 289 76		6. Račun zgube in dobička:	
		Dobiček v letu 1929.	33.870·86
	1,807.740·29		1,807.740·29

Račun zgube in dobička 1929

Zguba	Din	Dobiček	Din
1. Račun obresti:		1. Račun obresti:	
a) Obresti hranilnih vlog:		a) Obresti posojil:	
1. Izplačane v letu 1929. Din 2.809·34		1. Vplačane v letu 1928. Din 19.813·38	
2. Kapitalizirane v letu 1929. „ 66.506·56		2. Vplačane l. 1929. Din 137.371·26	
3. „ iz tekočega računa v letu 1929. „ 7.051·29	76.367·19	3. Predplač. l. 1930. „ 36.483·97	
2. Račun režije:		4. Vrnjene v l. 1929. „ 2.569·49	98.317·80
Upravni stroški v letu 1929. Din 52.617·24		5. Zaostale neplač. obresti l. 1929. „ 289·76	118.420·94
Vplačila na račun uprav. stroškov „ 27·991·71	24.625·53	2. Obresti naložb:	
3. Račun bilance:		1. Denarnih zavodov Din 16.424·98	
Dobiček na račun bilance 33.870 86		2. Pošne hranilnice „ 17·66	16 442·64
	134.863·58		134.863·58

S knjigami in prilogami primerjali in našli v soglasju:

Ljubljana, 31. decembra 1929.

Štev. članov 1. I. 1929. 634, deležev 646
 Na novo pristopilo „ 256, „ 256
 Odpadlo „ 6, „ 6
 Stanje 31. XII. 1929. 884, deležev 896

Za upravni odbor:

Nadzorstvo:

Jeras Ernest, s. r.
predsednik

Miculinič Rudolf, s. r.
knjigovodja

Fratina Ladvik, s. r.
blagajnik

Zupanič Karl, s. r.
predsednik

Zupan Ciril, s. r.
tajnik

Juf Leopold, s. r.
podpredsednik

Čerček Brečko, s. r.
podpredsednik

Dančuh Mirko, s. r.
odbornik

Mohorič Ivan, s. r.
odbornik

Gajšek Anton, s. r.

Božič Alojz, s. r.

odbor naše stare zadruga na II. rednem občnem zboru pooblaščen, da izdela nova pravila, ki naj omogočijo pristop zadruga v »Savez nabavljajnih zadrug drž. uslužbencev« v Beogradu. Upravni odbor je to izvršil in na lanskoletnem III. rednem občnem zboru predložil nova pravila, ki so bila odobrena ter je odbor nato prigljal svoj pristop Savezu. Ta nas je z veseljem sprejel in zadrugi obljubil vso podporo, moralno kot materijalno.

Druga važna zadeva, ki se je na novo vpeljala, je vpeljava tekočega računa, ki je takoj prvo leto pokazala lepe uspehe in je bilo na tekoči račun vložnega denarja Din 1,741.520.—.

Proti koncu leta je začela zadruga s propagando za zavarovalno štednjo. Kaj je ta štednja, je bilo objasnjeno v »Zadru-garju« in v koledarju »Nab. zadruga«. Iz do konca leta došlih številnih prijav je razvidno, kako dobra je bila ideja in je upati na lep razvoj tudi v tej panogi denarnega poslovanja. Finančni efekt bode pokazala bilanca za leto 1930.

To so glavni na zunaj vidni dogodki prošlega leta. Na znotraj se je z isto marljivostjo in vestnostjo delalo kot prejšnja leta in gre vsa čast zadruginemu številčno skromnemu osebju, ki je zmagalo resnično ogromno pisarniško in knjigovodstveno delo. To moramo posebno poudariti, ker ne more zadruga svoje osebje tako nagraditi, kot to zasluži.

V sledečem podajamo nekaj podrobnih števil, ki naj pokažejo razvoj in delo v zadrugi.

Upravni odbor je imel 24 rednih sej in eno sejo skupno z nadzornim odborom. Na sejah se je razven vseh drugih zadruginih zadev obravnavalo 615 prošenj za posojila. Od teh je bilo ugodno rešenih 541 prošenj (87%) in odklonjenih 74 prošenj (13%).

V začetku leta je imela zadruga 634 članov, med letom je na novo pristopilo 256 članov in odpadlo 6 članov. Dva člana izmed 6 odpadlih smo izgubili vsled smrti, in sicer g. Mediča Franca, umrl 18. februarja 1929., in Čamernika Petra, umrl dne 5. decembra 1929. Ohranimo jima blag spomin — Ob koncu leta je torej stanje članstva 884.

Vlagalo je v zadrugo svoje prihranke začetkom leta 566 hranilcev. Med letom se jim je pridružilo 239 vlagateljev in odpadlo 97, tako da ima zadruga koncem leta 708 vlagateljev.

Dne 1. januarja 1929. je bilo dolžnikov 428, prirastlo jih je 538 in med letom dolg odplačalo 394 ter je potemtakem koncem leta še 572 dolžnikov.

V prošlem letu je dospelo 722 dopisov, odposlanih jih je bilo 464, torej skupno 1186 dopisov.

Denarno gibanje in razvoj raznih postavk je razviden iz bilance. Pri vseh postavkah se vidi na prvi pogled porast navzgor, kar mora vsakega zadrugarja navdati z veseljem in ponosom. Da so se pri takem splošnem porastu tudi režijski stroški zvišali, je samoposebi umevno. Vendar so vprav malenkostni, če upoštevamo veliki denarni promet, ki je znašal 15,377.065·41, kar kaže, da se je denar med letom po večkrat prevalil.

Upravni odbor.

Železničarska menza.

Pod okriljem naše zadruga se je kot njen sestaven del ustanovila železničarska menza, ki je začela poslovati dne 1. februarja, točno ob 10letnici, ko se je ustanovila na liceju takozvana inšpektoratska kuhinja železničarjev, ki je po 10 letih prešla v sedanjo menzo.

Ideja menze ni nova. Že lani so proučevali naši tovariši to vprašanje in se niso mogli odločiti tako hitro za ta korak, ker smo imeli v Ljubljani že dve večji dobri kuhinji, uradniško menzo in javno kuhinjo v delavski zbornici.

Ker sta obe menzi prenatrpani in je njih kapaciteta docela izrabljena, dalje, ker nam je direkcija, oziroma g. direktor sam dal spodbudo in pod ugodnimi pogoji lokale na razpolago, se je odločilo, da se poskusi z menzo.

Dne 23. I. t. 1. smo se odločili, da ustvarimo menzo, čez 8 dni se je kuhal v njej prvi obed. Računali smo na začetnih 30 ljudi, prišlo pa jih je 60 in sedaj ima menza že 100 stalnih gostov.

Nismo bili pripravljeni na tak obrat in se tudi nismo pripravljali. Menza se je razvila naravno, brez reklame in demagogije, kot jo dela krčmar z dobrim vinom, ko otvori gostilno. Bilo je tudi malo polomije, toda menza se razvija, hrana se zboljšuje, podjetje je, četudi v prvem mesecu, aktivno in ne bo nazatovalo.

Začeti je treba! Začeli smo z zneskom Din 6.— za kosilo, Din 5.— za večerjo. Pri večerji gre malo tesno, ali v glavnem se drži pri sedanjih cenah kvaliteto in množino sedanje hrane. Zadrugi ali vodstvu menze ni do tega, da bi ostale sedanje cene in sedanje porcije. Vse je stvar dogovora interesentov. Oni naj odločijo, ali hočejo več plačati in imeti zato boljšo hrano, ali pa ostanemo pri dosedanji ceni.

Režijski stroški pri sedanjem obratu so razmeroma visoki, posebno, ker se pokuri dosti premoga v sedanjem velikem štedilniku. Kadar se bo obrat povečal na nekaj sto stalnih gostov, je gotovo, da se bodo znižali režijski stroški za približno 30 par. S tem denarjem se bo lahko zboljšala kvaliteto ali pa povečalo kvantiteto. Pri prikuhi igra

to veliko vlogo. Ako bi bilo zadosti interesentov in bi to dopuščal obrat v kuhinji, bi se lahko odločili, da kuhamo dvoje vrst hrane. Lahko bi se dalo kosilo tudi za Din 4.—, sicer brez mesa, toda izdatno. To bi konveniralo morda delavcem-težakom, ki rabijo tako hrano (dosti ogljikovih hidratov, manj beljakovin).

Priporočamo železničarjem, da se poslužujejo naše menze. Dobrodošla bo gotovo osebju, ki stanuje daleč izven rajona glavnega ali gorenjskega kolodvora.

Tudi za osebje, ki se radi službe ne sme odstraniti s postaje, je bolj praktično, da si pusti prinesti obed iz menze, kakor da si pusti od daleč prinašati kosilo, ki ni več gorko, ko ga je treba jesti.

Čim več bo gostov, tem manjši bodo režijski stroški in tem boljša bo hrana.

Zadružništvo drugod

Centralna zveza norveških nabavljajnih zadrug je štela v prošlem letu 437 zadrug, katerih promet je znašal 104,035.900 norveških kron. Cene potrebščinam so padle za približno 10%, kar je zasluga lepo razvitega in zelo razširjenega zadružnega pokreta v norveški državi. Zaposlenih je bilo v nabavljajnih in produktivnih zadrugah 2478 oseb, med temi preko 876 ženskih moči. Število skupnih produktivnih obratov je znašalo 90. Največji promet izkazuje zadruga v Oslo in sicer 10,674.500 norveških kron s 12.786 člani. Tej sledijo zadruga v Lilleström, Lysaker, Ullevaal i. dr.

Velika nakupovalna družba norveških zadrug je imela prometa nad 25 milijonov norveških kron. Čisti preostanek znaša 459.828·90 kron. Zanimiva je porast vrednosti tobaka, ki ga je prodala zadružna tobačna tovarna in ki znaša 998.370·18 kron napram prejšnjemu letu 78.687·37 kron. (Na Norveškem ni prodaja tobaka monopolizirana. Op. ured.). Tudi zadružne pražnice kave so dvignile količino prodane kavinene zrnja od prošletolet. 441.601 kg na 456.442 kg. Zadružna tovarna margarine izkazuje prodajo 2,415.349 kg v vrednosti od 3,158.008 kron, zadružna tovarna mila pa 880.000 kron prometa.

Velika nakupov. družba finskih zadrug je dosegla v prvem polletju pretečenega leta 387,086.727 finskih mark prometa. Promet zadrug nove centralne zveze nab. zadrug se je dvignil do konca julija 1929. na 672,850.000 finskih mark. Hranilne vloge te zveze znašajo približno 279,909.583 finskih mark.

Velika nakupovalna družba belgijskih zadrug izkazuje v polletni bilanci l. 1929. prometa 109,229.149 frankov.

Tudi v Kanadi lepo napreduje zadržno gibanje. Kongresa Kanadske zadržne zveze, ki se je vršil v letu 1929., sta se udeležila Wilkins in Stewart, prvi kot odposlanec Angleške, drugi kot delegat škotske velike nakupovalne družbe. V kanadski zadržni zvezi je včlanjenih 31 zadrž, med temi sta dve veliki nakupovalni zadrži, ki pa sta pristopili k zvezi šele pred kratkim. Promet se je dvignil v letu 1928. na 5,396.967 dolarjev, a presežek je znašal 342.750 dolarjev. Število članstva se je dvignilo od 1422 na 10.336. Zadržno gibanje konzumentov je sicer — kakor je razvidno iz gornjih števil — šibko, vendar se čim dalje, tem bolj širi. Pripomniti pa moramo, da obstoja v Saskatchewanu, takozvani »žitni provinci«, še 216 konzumnih društev, ki niso včlanjena v zvezi in ki štejejo 13.819 organiziranih konzumentov. Kapital teh društev znaša 569.829 dolarjev, promet se je vrtil med 3. in 4. milijoni dolarjev, a presežka so izkazala 135.963 dolarjev.

Razno

Vloge in posojila.

K članku v prvi številki »Zadrugarja« od 23. januarja t. l. pod naslovom »Vloge in posojila« se je oglasil zadrugar tovariš P. H. iz Maribora češ, da je v odstavku o sloju železničarjev, ki je posebno pred leti največ zaslužil, mišljeno osebje x-pa-noge žel. službe.

Zadrugarju P. H. bodi omenjeno na tem mestu, da ni bila s člankom proti nikomur naperjena ost, temveč obratno: Povedalo se je resnico, da izkazuje namreč statistika o vlogah največ vlagateljev med tistimi železničarji, ki so primeroma najslabše plačani. Če si ti reveži odtrgajo od ust še ono malekrost, ki jo prejema v obliki mesečne plače, oziroma mezde, tem več vlog se je pričakovalo od onih, ki imajo daleko večje prejemke. Kajti nihče ne ve danes, kaj bo jutri z njim, vsled česar je umestno, da si za slučaj potrebe prihrani kako vsotico.

Tudi trditev, da je na svetu vse mogoče, o čemer nas je prepričala svetovna vojna, je zadrugar P. H. napačno razumel. Ni se hotelo tu poudariti, da naj živimo tudi danes tako, kakor v času vojne vihre, nego omenilo se je, da nas je baš svetovna vojna naučila ceniti vprav vsako stvarco in živeti trgovsko. Ne smemo zametavati najmanjše reči, čeprav bi imela le nizko vrednost. Ne trati denarja po nepotrebem, ne nakupuj potrebščin, ki jih absolutno ne rabiš! To je nauk, ki nam je ostal iz izkustev svetovne vojne. **Brezdvomno so prejemki železničarjev, posebno železni-**

skih delavcev, nizki za sedanjí dragi čas. Zato pa moramo vsak novec, preden ga izdamo, večkrat obrniti in še pomisliti, ali bi ga ne spravili za hujše čase. Zatorej, da si bomo na jasnem: kdor trdi, da z lahkoto izhaja državni uslužbenec s službenimi prejemki — brez eventualnih postranskih prejemkov — ne da bi mu bilo potrebno pri tem vestno štediti, ta uganja demagogijo. Tozadevno piše sarajevski »Zadržni glasnik«:

»Ali je danes mogoče hraniti? Kot, da bi čuli odgovor od vseh strani: Ni mogoče! Vzrok leži v tem, ker nam prejemki ne zadostujejo niti za prehrano, kamo-li za hranilnico! Na prvi pogled zgleda, da je odgovor točen, toda če človek nekoliko pomisli, tedaj bi zadevo drugače sodil. Čeprav se bo komu zdel odgovor čuden in smešen, toda vsekakor je točen, da se tudi danes lahko hrani in prihrani. Če se v stvar le nekoliko poglobimo, pridemo do zaključka, da mi danes v resnici hranimo in veliko prihranimo!

Dokaz: Vzemimo, da naši dohodki zadostujejo le za prvih 10 dni v mesecu, medtem ko ostanemo brez sredstev za ostalih 20 dni. Tudi to vemo, da v času teh 20 dni nas ne bo nihče podpiral in vzdrževal, če mi sami o tem ne vodimo računa. In res, mi bi skupno z rodbino hirali od glada, če bi v prvih desetih dneh porabili celokupne mesečne prejemke. Da se to ne pripeti, si moramo prvih 10 dni odtrgati od lastnih ust, od ust žene in otrok, da nekako z muko prihranimo tudi nekaj za ostalih 20 dni v mesecu. No, vidite, kako mi mnogo in prekomerno hranimo! Čeprav imamo v rokah v začetku meseca več sto dinarjev, si ne privoščimo boljšega kosila, niti večerje, kajti če to storimo, se izpostavljamó nevarnosti, da ostanemo pozneje brez najpotrebnejšega. Morda velja ravno za nas narodni rek: »Izderi komarju nogo in izdereš mu ž njo tudi čreva!«

Če računamo v številkah, tedaj nam bo zadeva bolj jasna. Na primer: Železničar (in teh je mnogo) ima mesečnih prejemkov 900 Din, t. j. za 30 dni, kar bi on faktično potreboval samo za 10 dni, t. j. 90 Din dnevno. Ali kakor smo zgoraj omenili, on mora shajati s tem zneskom do konca meseca. To se pravi, da mora vsak dan od prvih 10 dni hraniti po 60 Din za nadaljnjih 20 Din, če se hoče prihraniti cel mesec.

Kakor vidimo se tu ne prihrani od tega, kar je človek mogoče preveč prejel, nego človek hrani s tem, da si precej odtegne od ust za nadaljnji čas, za 20 dni. Pa če je že tako, čemu ne bi človek računal tudi na dneve, ko mogoče ne bo prejel

niti 900 Din za cel mesec, ali če bo vsled bolezni, nezgode itd. brezpogojno potreboval več kot 900 Din. Ali ni primerno, da si skuša že sedaj pripraviti potrebno rezervo za slabe čase na ta način, da uporabi dnevno namesto 30, le 29 Din, s čimer prihrani mesečno 30 Din, ki mu bodo zelo dobrodošli v težkih dneh.

Mogoče pa niso vsi železničarji taki reveži. Mnogi izdajo precej za tobak, za dnevni »četrt« itd. Naj si ti, če morejo, prikrajšajo dnevno porcijo cigaret in sličnega in na ta način bodo prihranili po 50 ali še več dinarjev na mesec, kar jim bo dobrodošlo v hudem času. Razumljivo, da bi bilo lažje »šparati«, če bi se naše eksistenčno vprašanje zboljšalo.

Toliko navedeni list. Kdor jasno misli, bo pritrdil resnici, ki izhaja iz gornjih vrstic.

Kotiček za službene objave

POVRAČILO ZA LETO 1929.

Z dnem 25. februarja 1930. se začne izplačevati, oziroma se bo obračunalo povračilo (dividenda) v izmeri 5%.

Povračila se porabijo:

1. za kritje deleža,
2. za kritje dolga, in sicer v prvi vrsti za živila in obroke.

Onim, ki njihov dolg ne presega višine povračila, se izplača v gotovini, oziroma knjiži v dobro.

Način izplačevanja:

Članom, ki kupujejo za gotovino in pridejo v Ljubljano, oziroma v Maribor, se izplača povračilo v gotovini.

Članom, ki ne pridejo v Ljubljano in naročajo svoje potrebščine pismeno — na kredit — se jim izplača na ta način, da se jim zmanjša odtegljaj 1. III. 1930. za ono vsoto, ki jim pripada kot povračilo. N. pr. Član X je nabavil živil za Din 600.—, povračilo znaša Din 550.—. Tedaj se mu odtegne 1. III. 1930. samo Din 50.—. Ali: Član je dolžan Din 500.—, povračilo znaša Din 600.—. V tem slučaju se od njegovih prejemkov dne 1. III. ne odtegne ničesar ter se mu ostanek Din 100.— knjiži v dobro in to vpoštevava pri odtegljaju za 1. IV. 1930.

Drug primer:

Član dolguje na deležu Din 120.—, na živilih Din 700.— in na obrokih Din 400.—, skupaj Din 1220.—

Povračilo znaša Din 500.—. V tem primeru se uporabi Din 120.— za delež, ostalih 380.— Din za živila. — 1. III. se mu odtegne Din 320.— za živila in redni mesečni obrok.

Za zaostale dolgove.

Ako je zaostal član s plačevanjem živil, deleža in obrokov se povračilo porabi

1. za delež, 2. za živila, 3. za obroke.

Kraj izplačevanja.

Člani, ki se poslužujejo prodajaln v Ljubljani, dobijo izplačana povračila v prodajalni v Šiški in sicer se bo izplačevalo v čakalnici.

Mariborskim članom se bo izplačevalo v Mariboru.

Člani se morajo legitimirati z nakupno knjižico, odnosno člansko izkaznico.

Upravni odbor.**Povračilo za leto 1929.**

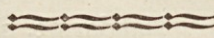
Člani, katerim se ubira zneske za nabavljene potrebščine v zadrugi potom službenih edinic, bodo o višini povračila (dividend) obveščeni pri izplačilu mesečnih prejemkov (plač) od izplačilo vršujočega uradnika; oni, ki kupujejo za gotovino, bodo obveščeni o višini povračila ob priliki prvega nakupa v zadrugi.

Pritožbe.

Nekateri člani iznašajo pritožbe na nekompetentnih krajih in ob vseh mogočih prilikah, na edino pravilni naslov pa jih ne adresirajo. Tako postopanje ni združno!

Vsled tega apeliramo na člane, da se v vsakem slučaju, ko se čutijo prizadete, takoj pritožijo pri poslovodji v trgovini ali pa da pošljejo pismeno pritožbo, konkretno podprto, na upravni odbor zadruga.

Le na ta način bo mogoče odstraniti nedostatke, kar bo v korist zadrugi, torej tudi vsemu članstvu!

Upravni odbor.**Zajčjereja****V katerem času dobimo najboljše mladiče?**

»Najboljši so zgodnji, to je spomladanski mladiči.« Tak odgovor dobimo od vsakega umnega rejca.

Za rejo mladičev pridejo v poštev sledeči časovni deli:

- 1.) razvoj v materinem telesu;
- 2.) razvoj v času dojenja in
- 3.) oni po odstavitvi.

Razvoj v materinem telesu je v neposredni zvezi z dobro gojitvijo same matere. Dobro rejene in zdrave samice nimajo nobenih posebnih zahtev glede krme. To opazujemo pri rejcih, ki z veliko skrbjo in ljubeznijo goje svoje kunce. Divji zajci vržejo

že najkasneje v marcu svoje prve mladiče. Zato je tudi domač kunec-samica, ako je zdrava, že februarja godna za paritev.

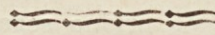
Za razvoj v času dojenja je tudi preskrbljeno. Pri nekaterih samicah ni količina mleka velika, je pa mleko vsled dobrega krmljenja bolj redilno in izdatno. Seveda ima samica v poletnem času več mleka, ki pa vsebuje več vode. V dobrobit rejcem je tudi, da imajo pred koncem dojitve že na razpolago nekoliko zelene krme, ki pospešuje pridobivanje mleka in se tudi že mladiči take krme po malem poslužujejo.

Po odstavitvi pa se mladičem že lahko poklada mlada zelena krma, ki ima kakor znano v tem času največ redilnih snovi in je lahko prebavljiva.

Kako pa je z mladiči, zvrženih v maju ali juniju? Samica je še zmučena vsled prvega poroda. Ker smo pustili mladiče, da so sesali do srede aprila, so se lepo zredili. Toda v tem času je porabila samica vso moč. Nekaj dni zatem, ko smo ji odvzeli mladiče, se je pri reji pojavila zopet potreba po sameu. Torej jo pustimo zopet pariti. V času nosečnosti se nekoliko popravi. Pripravi si gnezdo in v redu vzdržuje mladiče. Mladiči, kakor le hitro morejo, zapuščajo gnezdo in tekajo za samico, da bi dobili hrano. Mati se jim pa vsled izčrpanosti vedno le umika. Pripeti se, da samici vsled izrabe odpovedo moči in to še v času, ko jo mladiči še potrebujejo. Vsled tega so primorani, da se začno hraniti z zeleno krmo, kar pa je vsekakor prezgodaj.

Zelena krma je v mesecih maju in juniju zelo dobra in ima veliko redilnih snovi. Koncem junija in julija pa že izgublja redilno moč. Dočim so imeli mladiči, zvrženi v marcu, v času njih razvoja, samo dobro svežo krmo, primanjkuje iste mladičem, zvrženim v maju in juniju.

Prvi mladiči so v avgustu, oziroma septembru, že dokaj lepi in jih izberemo za nadaljnjo rejo. Mladiče, pozneje zvržene, se pa ne izplača rediti čez zimo.

Vrtnarstvo

K. F.

Mešanec — zlato s ceste.

Uspeh vsakega, tudi najmanjšega vrta je odvisen od kakovosti in dobrote zemlje. Zemlja rodi in nam daje sadeže, zahteva pa brezpogojno, da se ji vračajo snovi, katere je porabila za proizvodnjo sadežev.

Skratka: gnoja ji je treba. To je sicer lahko rečeno, toda kje dobiti, posebno danes, z lahkoto gnoj? Težka je ta stvar, ako mislimo samo na hlevski gnoj. Tega je malo in je drag.

Vsakdo pa lahko dobi dobro in izvrstno gnojilo, če le malo odpre oči in pogleda okoli sebe.

Na naših cestah leži vsak čas postrgano blato v kupčkih. Cestar bo vesel, ako se mu ga odpelje, a mi mu tudi moramo biti hvaležni, kajti pripeljali smo domov: apno, dušik, fosfor in nekaj kalija, torej snovi, iz katerih obstoji sleherna rastlina. Speljimo to dobroto na kup v senčnat kotiček vrta ali pa hiše. Ozrimo se še nadalje naokrog. Spomladi in jeseni se čistijo jarki ob potih. Tudi ta brozga vsebuje mnogo dragocenih snovi. Ne stane drugega kot dobro besedo onemu, ki jo izkoplje, in delo za odpeljavo. Tudi s to stvarjo na že omejen kupček!

Iz tega kupčka pa bo nastala kmalu lepa zaloga, če mu pridevamo vse odpadke iz kuhinje, katere bi sicer zavržli, vse smeti, saje, lesni pepel, odpadke z vrta, odpadlo listje. Z eno besedo: vse, kar lahko zgornje, odložimo na ta kup.

Ko se je tega blaga že precej nabralo, preobrnemo in dobro zmešamo vse z lopato in damo kupu čedno obliko. Napravili smo si na ta način poceni najboljše gnojilo: mešanec ali kompost. Seveda ni sedaj še »zrel«. Ako smo si do maja napravili kup teh odpadkov in jih premešali, tedaj je treba, da pustimo vse to ležati pri miru do jeseni, da se počasi razkrajajo. Poleti zasedimo po kupu buče ali pa kumare, da njih široki listi varujejo z zasenčenjem vlago. V pozni jeseni kup zopet premešamo in prepustimo zimi, da opravi še svoje delo. Prihodnjo pomlad, torej že po enem letu, je ta kompost ali mešanec že uporabljiv in izda toliko kot hlevski gnoj.

Ako ga pa pustimo ležati dve ali tri leta ter ga med tem pridno obračamo, je pa vreden še neprimerno več.

Kdor goji domače živali, naj vse odpadke od njih nosi na mešanec. Kdor ima na razpolago še gnojnico ali stranišnico, naj s to večkrat poliva kup mešanca. Vrednost gnojila se bo na ta način neprimerno zvečala.

Ko je en kup gotov, pričnemo znašati na drug kraj gori omenjene snovi za nov kupček.

Velikost kupa, katerega mislimo napraviti, se ravna seveda po velikosti in obsegu našega vrta.

Uporabno je to izvrstno gnojilo za vse vrste zelenjave, za sadno drevje, grmičevje, cvetlice, skratka: uporabimo ga lahko vsestransko.

Zapomnimo si tedaj dobro: Nobene gnitju podvržene stvari ne zavržimo, pač pa znesimo na kup mešanca.

Spomini

Ogromni izdatki za strup.

Narodni poslanik dr. Milan Kostič, ki je bil agilni odbornik v našem Savezu (do leta 1926.), je zahteval na seji bivše narodne skupščine dne 23. aprila, da se zapre skupščinski bife, ker je konstatiral, da je mnogokrat v bifeju več poslancev kot pa v skupščini. Grajal je, ker so prihajali poslanci na sejo pijani in v takem stanju izzivali nepotrebne konflikte...

V Trbovljah se je popilo v letu 1927. za 14,285.000 Din raznih alkoholnih pijač, na Jesenicah za preko 6 milijonov.

V celi državi se potroši na leto za alkoholne pijače ca. 6 milijard dinarjev.

Gospodinjstvo

O — n —

Uživajmo med.

Uživanje medu smatra pri nas še mnogo ljudi za luksus. Nekateri sicer priznavajo njegovo hranilno vrednost, a se jim zdi predrag — izdatki za razne slaščice, katerih hranilna vrednost niti zdaleka ne dosega medu, pač pa so za več sto odstotkov dražje od njega, jim pa nišo preveliki.

Neizpodbitno je dejstvo, da je med najfinejši in najdragocenejši produkt narave z važnimi hranilnimi snovmi in vsled tega polnovredno živilo.

Po kemični sestavi spada med k ogljikovim vodianom, ki igrajo v prehrani človeka zelo važno vlogo. Hranilna vrednost medu se odlikuje od drugih ogljikovih vodianov po tem, ker se nahaja v medu do 80% invertnega (sadnega in grozdnega) sladkorja. Ta sladkor preide brez prehodne prebave v kri, ki ga dovodi v jetra, kjer se pretvori v jetrin škrob (glykogen). Od tu se potem dovaja hrana potrebnim mišicam.

Pristni čebelni med sestoji iz 20% vode, 70 do 80% invertnega sladkorja, do 5% trsnega sladkorja ter raznih drugih, za prehrano telesa zelo važnih snovi, kakor dušičnatih spojin, železa, mangana, fosforne kisline, apnenca itd., in to v taki obliki, da jih telesni organizem brez nadaljnega lahko sprejme in uporabi. Te rudninske spojine pospešujejo tvorbo kosti in krvi. Zato naj uživa med zlasti mladina, predvsem pa slabotna in slabokrvna deca.

Na rudninskih spojinah je posebno bogat gozdni, t. j. jelkov in smrekov med ter listni med (mana).

Ker vsebuje med le prav neznatne količine neprebavljivih snovi, je delo želodca in črev zelo lahko, pa tudi ledvicam

je radi neznatnega odstotka beljakovin, ki jih med vsebuje, prihranjeno naporno delo.

Z ozirom na vsa ta dragocena svojstva medu, naj uživajo med zlasti tisti, ki naporno delajo. Za srce in mišice ni boljšega hranila kot je med.

Oglejmo si še vrednost medu kot živila, ki se izraža v toplotnih enotah ali kalorijah. Pod imenom kalorija razumemo ono množino toplote, ki je potrebna, da se segreje 1 kg kake tvarine od 0° na 1° C.

Človek, ki le malo telesno dela, rabi na dan okrog 2200 kalorij, delavec, ki se veliko giblje na prostem ter opravlja lahka dela, rabi 2800 do 3000 kalorij, za težja dela v delavnicah in na polju je potrebnih 3600, za težka dela pa tudi 5000 kalorij ne zadostuje. Mladina, ki se živahno giblje, rabi približno toliko kalorij kot odrasli.

Naša živila so sestavljena iz raznih snovi: beljakovin, tolšče, škroba, sladkorja itd., katere uživamo z rastlinsko in mesno hrano. Redilna vrednost živil, ki jo izražamo v kalorijah, je različna. Odvisna je od hranil, ki jih uživamo. Tako vsebuje 100 g gob 37, jabolk 52, krompirja 65, grozdja 66, mleka 67, govedine 100 do 137, teletine 148, jaje 167, medu 328 kalorij itd.

Iz vsega navedenega je razvidno, da zavzema med odlično mesto med našimi živili. Njegova redilna vrednost je n. pr. trikrat večja od govejega mesa. Z ozirom na vse to zasluži med, da ga kot živilo bolj upoštevamo kot doslej. Predvsem se navadimo uživati med zlasti pri zajtrku. Uživa naj ga vsak, posebno ga pa privoščimo naši mladini, seveda ne preveč naenkrat.

Redilno vrednost medu so poznali že narodi v starem veku, kar nam pričajo razni reki iz sv. pisma. Tako je n. pr. rekel Salomon svojemu sinu: »Uživaj med, moj sin«!

Kljub odličnim hranilnim in zdravilnim vrednostim je med najcenejše živilo. V Avstriji, Nemčiji in drugih državah se giblje cena za kg pristnega medu od 30 do 45 Din, dočim stane pri nas danes kg medu v prodaji na drobno 20 do 25 Din, kar je v primeri s cenami drugih živil zelo malo. Zato pridno segajmo po njem!

Iz združne trgovine

Sporočamo članstvu v Mariboru, da smo preselili prodajalno iz Melja na Aleksandrovo cesto št. 49.

Novi prostori so bolj primerni kot dosedanji, kar bo tudi v prid članom.

Jabolk dobimo še cca 10.000 kg; predvidena cena 3.50 do 5.— Din za kg.

Še vedno dobivamo pritožbe, da je cikorijska grenka. Vsled tega ponovno svetujemo članom, da poskusijo s kolinsko cikorijsko mesto s franckovo in da nam sporočijo svoje mnenje.

Ker smo izdatno znižali ceno pravi kavi, bodo morda segli člani bolj po tej.

Prosimo člane, da označijo svoje vrečice z imenom, morda še s predmetom, katerega se stalno deva v vrečico (n. pr. za moko, sladkor ali riž). V navalu ne morejo pomočniki paziti in ugotoviti, za kak predmet je stranka namenila vrečico.

25. januarja t. l. je bil velik naval na obe trgovini v Ljubljani, posebno pa še v Šiški. Člani iz Ljubljane niso mogli priti na vrsto, ker je bilo preveč članov s proge, ki se niso držali termina. Zakaj smo določili termin? Zato, da ve vsak član, kdaj pride na vrsto, da se mu ni treba nastavljanje in predolgo čakati.

Naročilo šunk: Vse prodajalne sprejemajo osebna ali pa pismena naročila za šunke že sedaj. Opozarjamo člane, da pošljejo pravočasno naročila.

Semena. Opozarjamo člane, da smo vpeljali v vseh naših prodajalnah vrtna in cvetlična semena. Semena so erfurtske proveniencije z znamko »Urbanič semen« ter je cena malim vrečicam Din 1.—, za grah in fižol Din 2.—. Iz tu spodaj navedenega seznama je razvidno, katere vrste semen imamo v zalogi. Priporočamo, da se člani poslužijo te ugodnosti. Pri naročilu ravnajte se po seznamu.

Kurivo. Premog in mehka drva bo za druga razvažala le v času od 11. do 20. vsakega meseca, ker prihaja zelo malo naročil. Za bukova drva nimamo nobenih naročil, ista se bodo razvažala samo takrat, ko pride za cel vagon naročil. Naročite pravočasno, da ne bo pozneje pritožb.

Najdeno. V prodajalni Šiška se je našlo: 1 damski dežnik, 1 par rokavic in 1 zelen klobuk.

Novo vpeljeno blago.

Mandarine, sladke, po Din 1.50.

Jeziki, goveji in svinjski, prekajeni, à Din 36.—.

Kavine žličke, à Din 7.—.

Žlice, jedilne, Din 13.50.

Vilice, jedilne, Din 13.50.

Noži Din 24.—; vse iz »Alpaka-srebra«, zelo trpežno.

Škafi barvani à Din 11.— in 16.—.

Priporočamo za nakup v vseh trgovinah olje za podplate in »Labod« za pranje sviljenih in volnenih izdelkov.

Fige dalmatinske, krompir, jabolka in kisle zelje ima zadruga še na zalogi v vseh prodajalnah. Ker je zelje zelo okusno, ga priporočamo članom. Cena Din 2.— za kg.

Če hočete biti točno in dobro postreženi, prihajajte v trgovino tedaj, ko je Vaš

termin. V enem dnevu ne morejo biti vsi postreženi!

Članstvo naj se drži sledečih terminov:

Za Maribor: edinice na progi Cir-kovci—Kotoriba, Ormož—Ljutomer—Murska Sobota—Hodoš, Čakovec—Donja Lendava in Ljutomer—Gornja Radgona od 25. do 30. v mesecu.

Embalaza iz zgoraj navedenih prog mora dospeti v podružnico do 22. v mesecu.

Za edinice na južni progi s prog: Slov. Bistrica—Slov. Bistrica mesto, Poljčane—Žreče in Grobelno—Rogatec od 1. do 7. v mesecu.

Embalaza mora dospeti do 28. v mesecu.

Za edinice na progi: Bistrica—Holmec in Dravograd—Meža ekskluzive Velenje od 8. do 13. v mesecu.

Embalaza mora dospeti do 5. v mesecu.

Članom, ki kupujejo za gotovino, se prodaja v vseh prodajalnah naše zadruga vsak delavnik. Sicer se določajo za ljubljanske prodajalne sledeči termini:

SAMO ZA LJUBLJANO IN OKOLICO OD 25. FEBRUARJA DO 4. MARCA.

Za izven Ljubljane stanujoče člane od 5. do 19. v mesecu.

Za razpošiljanje živežnih pošilk na prog določamo pa sledeče termine:

Za prodajalno Ljubljana gor. kolodvor.

Dolenjske proge od 5. do 8. v mesecu.

Gorenjske proge in proga Kamnik od 9. do 12. v mesecu.

Za prodajalno Ljubljana gl. kolodvor:

Rakek—Ljubljana in proga na Vrhniko od 5. do 7. v mesecu.

Ljubljana—Savski Marof od 8. do 10. v mesecu.

Rimske Toplice—Celje od 11. do 12. v mesecu.

Izključno Celje—Velenje od 13. do 17. v mesecu.

1.) Zelenjadna semena — vrečice po 1 Din:
štev.

- 2 Karfijola zgodnja
- 9 Glavnato zelje, belo, zgodnje
- 12 Glavnato zelje, belo, pozno
- 14 Rdeče zelje
- 18 Ohrovrt zgodnji
- 22 Ohrovrt pozni
- 28 Kolerabice vrhovne, bele
- 36 Koleraba podzemeljska, rumena
- 38 Korenjček za juho, rdeči, kratki
- 39 Korenjček za juho, rdeči, srednjedolgi
- 41 Peteršilj, dolgi, gladki

- 42 Peteršilj, kratki, zgodnji
- 45 Zélena ali celer
- 48 Zgodnja ali majska repa
- 49 Solatna pesa, rdeča, okrogla
- 53 Mesečna redkvice, rdeča, okrogla
- 58 Mesečna redkvice, bela, dolga
- 62 Redkev ali povrtnica, črna, okrogla
- 64 Por ali poriluk
- 68 Glavnata solata, Kraljica majnika, zgodnja
- 70 Glavnata solata, Ljubljanska ajsarca
- 71 Glavnata solata, Cirijs, velika, rumena
- 72 Glavnata solata, Braziljska, kodrasta
- 73 Glavnata solata, Parizarca, rjavordeče pikasta
- 75 Glavnata solata, Trdoglavka (Trotzkopf), rjava
- 76 Glavnata solata, Trdoglavka (Trotzkopf), rumena
- 77 Glavnata solata, Zimska, rumena
- 79 Berivka (Schnittsalat)
- 80 Vezana solata ali štrucarca
- 82 Cikorija ali radič
- 85 Zimska endivija, rumena, širokolistnata
- 86 Zimska endivija, zelena, širokolistnata
- 90 Motovilec, domači, veliki
- 91 Špinača, širokolistnata
- 96 Kumare, dolge, zelene
- 97 Kumare, srednjedolge, zelene
- 98 Kumare, kratke za vkladanje
- 108 Jedilne buče, dolge
- 127 Majaron, grmičasti
- 129 Paprika, velika, sladka
- 135 Paradižnik, veliki, rdeči
- 139 Čebulno seme, za rdečo čebulo

2.) Cvetlična semena — vrečice po 1 Din:

- 243 Antirrhinum majus, zajčki (Löwenmaul)
- 228 Astre Straussenfeder, mešane
- 184 Astre razne vrste, mešane
- 197 Balzamine, polnjene, mešane
- 186 Poletne levkoje ali fajgelčki, mešane
- 196 Zlati šeboj (Goldlack), zimski
- 251 Chrysanthemum carinatum, enoletne kresnice
- 290 Dahlia ali georgine, polnocvetne, mešane
- 301 Vrtni nageljni, zgodaj cvetoči, za drugo leto
- 302 Margaretne nageljni, cvetejo prvo leto
- 235 Kineški nageljnj, mešani
- 331 Helichrysum ali suhe rože
- 205 Petunia hybrida, krasne barve, mešane
- 209 Phlox ali plamenica, mešani
- 287 Reseda odorata, dišeča resedica
- 296 Tagetes, turški nagelj ali žametnica
- 427 Tropaeolum ali kapucinarji, nizki

- 221 Verbena hybrida I. vrste, v najlepših barvah mešana
- 225 Mačehe (Stiefmütterchen), velikocvetne, mešane
- 232 Zinnia elegans, najlepše vrste mešane
- 304 Poletne cvetlice, razne vrste mešane
- 352 Bellis perennis, marjetice, bele in rdeče mešane
- 343 Ipomea purpurea, vrtni slak, ki se ovija

3.) Grahi in fižoli, velike vrečice po 2 Din:

- 145 Grah sladkorni, srednjevisoki
- 148 Grah za luščenje, zgodnji, majnikovi
- 149 Grah za luščenje, visoki, kljunasti
- 152 Grah strženasti, Telefon, visoki
- 156 Fižol nizki, fini, zelenostročni
- 158 Fižol nizki, fini, rumenostročni
- 165 Fižol visoki, fini, rumenostročni

Kotiček uredništva. Dopisnikom sporočamo, da pridejo dopisi, ki niso priobčeni v II. številki, v prihodnjo številko.

Cenik živil za mesec marec 1930

Reklamirajte takoj po prejemu blaga!
Na poznejše reklamacije se ne bo oziralo!

Mlevski izdelki.

	kg	
Moka Ogg	4.20	
Moka Og	4.10	
Moka mehka (2)	3.80	
Moka krušna (5)	3.60	
Moka ajdova	5.60	
Moka ržena	3.40	
Moka koruzna	2.20	
Moka krmilna	2.—	
Zdrob pšenični	4.40	
Zdrob koruzni	3.20	
Otrobi koruzni	1.40	
Otrobi pšenični	1.40	

Testenine

	kg	
Makaroni v kartonih	11.50	
Špageti v kartonih	11.50	
Makaroni jajčni in polži	9.50	
Makaroni domači in druge testenine	8.—	

Zrnje

	kg	
Riž I. vrste	9.80	
Riž II. vrste	7.20	
Koruza drobna (Činkvantin)	2.70	
Koruza debela (suha)	1.70	
Kaša	4.—	
Ješprenj	4.80	
Ješprenček	8.40	
Fižol Cipro	6.—	
Fižol beli	5.—	

Fizol rdeč	kg	3 80	Sir Chalet I a	kom.	3 50	Tekočine.		
Leča debela	"	16—	Sir trapist	kg	28—	Kis za vlaganje	liter	4—
Leča domača	"	8 80	Sir polementalski Ia	"	36—	Kis vinski	"	6—
Grah zelen	"	14—	Sir polementalski IIa	"	28—	Kis dvojno močan	"	4—
Piča za kure	"	2 30	Sir Parmezan	"	68—	Olje namizno	"	16—
Sladkor			Maggi	stekl.	11, 17, 28 50	Olje bučno	"	16—
Sladkor v kockah	kg	14—	Maggi na drobno	dkg	1 50	Olje olivno	"	16—
Sladkor sipa	"	12 50	Juhan	stekl.	6, 12	Malinovec à ½ l	stekl.	14—
Sladkorčki (bonboni)	"	24—	Juhan na drobno	dkg	1 10	Rogaška voda à 1½ l	"	6—
Sladkor v prahu	"	14—	Gorčica	kozarec	10—	Rogaška Donati	"	5 80
Sladkor Kandis	"	22—	Gorčica na vago	kg	24—	Radenska voda à 1½ l	"	6—
Sol.			Keksi v zavitkih	zav.	6—	Grenka voda Fr. Jožefova	"	9—
Sol morska	kg	2 75	Keksi à 1 kg v zav. in			Medica	liter	—
Sol kreška	"	2 75	na vago	kg	24—	Mošt sadni	"	4—
Kava			Napolitanke	zav.	15—			
Kava Perl	kg	64—	Napolitanke vel.	kom.	1—	Potrebščine za perilo		
Kava Portorico	"	64—	Otroški piškoti	zav.	15—	Milo Benzit	kos	5—
Kava surova Ia	"	52—	Kvas	kg	36—	Milo Schicht, terpentin	kg	17—
Kava surova IIa	"	40—	Kocke za juho	kom.	1—	Milo Schicht	"	16—
Kava žgana	"	56—	Kocke za juho v alum.			Milo Zlatorog	"	14—
Kava žgana »Special«	"	68—	lončkih à 25 kom.	lonček	25—	Milo Zlatorog terpentin	"	16—
Kavne primesi.			Oblati	zavitek	13—	Milo Gazela	"	14—
Kava Kneipp	kg	14—	Polenovka suha	kg	24—	Milo Gazela terpentin	kg	16—
Kava žitna	"	8—	Slaniki novi	kom.	2—	Milo v kockah ala Marseill	"	15—
Kava »Žika«	"	13—	Guljaž goveji	škatla	9—	Milo toaletno	komad	4—18
Kava figova	"	20—	Jetrna pasteta	"	6—	Milo za britje	"	3—
Kava Enrilo	"	20—	Sardelna pasteta	"	7—	Milo za britje, okroglo	"	8—
Kava Enrilo	škatlja	16—	Čaj v dozah	doza	12, 24	Soda za pranje	kg	1 80
Cikorija Franck	kg	18—	Čaj v zavitkih	zavitek	2—14	Lug za pranje	"	4—
Cikorija kolinska	"	17—	Čaj na vago	kg	80—	Pralni prašek Ženska hvala	"	2 50
Mast.			Kakao holandski	"	36—	Pralni prašek »Tri-soda«	"	3 50
Mast	kg	25—	Paradižniki ½ kg 5—, ½ kg 12—			Pralni prašek »Radion«	"	6—
Ceres, bel, rumen	"	26—	Marmelada doze à 1 kg			Pralni prašek »Persil«	"	6—
Čajno maslo Ia	"	52—	in na vago	kg	20—	Pralni prašek »Labod«	"	7—
Čajno maslo IIa	"	46—	Marmelada marelčna	"	30—	Vrvi za perilo	kom.	16—60
Kuhano maslo	"	46—	Marmelada marelčna	doza	32—			
Delikatese.			Čokolada à ¼ 10—, 1/10 4 50, 1/20 2 50			Druge potrebščine.		
Slanina soljena	kg	26—	Čokolada z lešniki	tabl.	2 50	Kalodont za zobe	tuba	6 50
Slanina »Tirolska«			Dezert (narezek)	komad	2 50	Krtače za ribanje	kom.	4—
(mesnata)	"	32—	Limonadni prašek	"	1—	Hranilniki	"	40—
Slanina krušna	"	25—	Sadje in poljski pridelki.			Omela za parkete	"	30—
Slanina »Hamburška«			Češplje suhe	kg	8—	Omela mala	"	14—
(mesnata)	"	32—	Hruške suhe	"	8—	Metle rižove vel.	"	17—
Slanina prekajena debela	"	26—	Jabolka	"	3 50—5	Metle rižove male	"	14—
Slanina papricirana	"	28—	Orehi celi	"	10—	Sveče velike in male	paket	8—
Salame ogrske	"	80—	Rožiči celi	"	7—	Slama za predsobe Ia.	komad	12—
Salama milanska	"	80—	Mandelni	"	44—	Slama za predsobe IIa.	"	4—
Salame krakovske	"	36—	Rozine	"	16, 24	Prah za čiščenje obleke	zavitek	10—
Salama letna	"	28—	Limone	komad	0 80	Šampon	"	3—
Salame navadne	"	18—	Pomaranče	kom.	1, 1 50	Kolonska voda	stekl.	12—24
Kranjske klobase	kom.	5—	Mandarine	"	1 50	Barva za piruhe	zav.	0 60
Reberca	kg	28—	Fige dalmatinske, nove	kg	6—	Ostara papir	"	2—
Prekajeno meso	"	28—	Rožičeva moka	"	8—	Razno.		
Prekajeno carsko meso	"	28—	Civebi	"	14—	Ribe morske sveže, vsak		
Šunke	"	33—	Čebula	"	1 30	četrtek ali petek	po dnevni ceni	
Kračje	"	18—	Česen	"	12—	Kruh beli in rženi		
Svinjski parklji	"	10—	Krompir gorenjski	"	0 75	dnevno svež	kg	4—
Svinjske glave brez kosti	"	20—	Zelje kislo	"	2—			
Med ajdov	"	16—	Lešniki luščeni	"	52—	Izdajatelj: »Nabavljalna zadruga uslužbencev		
Med cvetlični	kg	20—	Lešniki celi	"	10—	državnih železnic v Sloveniji«. Telef. 2641.		
Sir Chalet II. a	kom.	2—	Kumarce kisle	stekl.	11—18	Glavni in odgovorni urednik Kuret M., tisk		
			Fizol konzerviran	"	11—18	tiskarne Makso Hrovatin; vsi v Ljubljani.		